

Muhulane

Nr 5 (318)

Mai 2016 (lehekuu)

Muhu leht

13. mail kell 19

Muhu põhikooli saalis

Kevadkontsert

esinevad Muhu
taidluskollektiivid
pilet 3 eurot

14. mai kell 9

Kevadlaot

Hellamaa spordiväljakul
kell 11 esinevad **Leisi**
Gümnaasiumi
rahvatantsurühmad
info ja registreerimine
503 7407

Tõnise Galeriis Paenasel

avatud **Lembit Michelsoni**
fotonäitus meie pärandkul-
tuurist.

Kohvikutepäev jõuab sel suvel ka Muhusse

Sel suvel, 7. augustil on plaanis pidada kohvikutepäeva ka Muhu saarel, kus nii muhulastel kui suvitajatel on võimalus muuta oma koduaiaid ühepäevakohvikuteks. Kõige esimesed kohvikutepäevad Eestis said alguse Hiiumaalt Kärklavast aastal 2007 ning tänava tähistavad nad juba oma 10. sünnipäeva. Kohvikutepäev Kärklavas kogus kiiresti populaarsust ning praeguseks on sellest välja kasvanud 4-päevane üritus koos eel- ja järelkohvikutega. Lisaks söögile-joogile pakuvad paljud kohvikud ka muusikalist või muud meelelahutuslikku programmi.

Loe edasi lk 3.

ISSN 1736-289X

9 771736 289007

„Jäneste” rühma tore päev

Meie lasteaias on tavaks, et igal kevadel käiakse õppereisidel. Sel kevadel avanes „Jäneste” rühmal võimalus minna õppeekskursioonile politsei- ja piirivalvelaevale „Kindral Kurvits”.

On merekultuuriaasta ja kevadkuudel pööratakse tähelepanu mereohutusele. Olime eelnevalt võtnud osa politsei-, piirivalve- ja päästemeti poolt läbi viidud üritusest Valjala Lasteaias ja saanud seal huvitavaid teadmisi.

Ekskursioon laevale sai teoks 21. aprillil, sest just sel hommikul jõudis laev Saaremaa Siivasadamasse.

Meid võttis soojalt vastu sõb-

ralik laevapere. Tutvusime laevaga ja meile näidati reostustõrjeseadmeid, mis olid õnneks veel väga uued ja puhtad, päästevahendeid. Asi läks väga huvitavaks peale seda, kui vanemtüürimees pani selga päästeülikonna ja ütles, et näeb välja nagu Ottotriin. Siis hüppas Ottotriin üle laeva parda, sukeldus ja tõusis pinnale. Talle visati päästerõngas. Järgmisena lasti alla pääste-kaater, mis tegi suurel kiirusel ringi ja aitas mehe veest välja.

Nüüd olid lapsed juba vaimustus- ses ja kostus hääli „Oh, ma tahan ka!” Oh ime, päästevestid selga ja kolmekaupaid aidati lapsed kaatrisse

ja kõik said sõita. Mitte keegi ei kartnud, olid ju toetamas õiged mehed.

Ottotriin aga oli juba jälle vette hüpanud ja lapsed muudkui jälgisid, kui kaugele ta juba oli ujunud. Viimased sõitjad võtsid ta merest kaasa.

Meile näidati multifilmi reostuse kogumisest, pakuti mahla ja kommi, tehti kingitusi. Nägime kajutit, mis oli nagu minituba, ja käisime kaptenisillal. Ei olnud laevarooli, oli palju arvuteid, raadiosaatjaid, binokleid. Lapsed tohtisid vaadata binoklitega, istuda laevajuhi ja kapteni toolil.

Peale seda, kui laev oli andnud sireeni, tundus, et kõik on juba nähtud. Kuid ei, mootorid käivitusid ja paari minuti pärast nägime, kuidas hakkas tööle võimas vee- kahur.

Lahkudes laevast hüüdis keegi, et järgmisel nädalal läheme jälle. Täname laeva 14-liikmelist meeskonda toreda päeva eest!

Õhtul jagati reisimuljeid kodudes ja järgmise päeva arutelu tulemusena selgus, et lastele meeldis „kõik”, aga üle kõige kaatrisõit, veekahur ja Ottotriin. Üks asi ei meeldinud - „see, et pidime ära tulema”. Lapsed leidsid, et seda kogemust võiksime jagada ka ajalehes.

Kokkuvõtte reisist ja laste mõtetest pani kirja **tädi Ulvi**

Eleena Päll

Tunniplaanis kampanoloogia ja konserveerimine

Reedel, 29. aprillil oli kaheksal Muhu põhikooli õpilasel rõõm pääseda tavapäraest tundidest terviks pikaks koolipäevaks hoopis Tallinna. Selle päeva tunniplaan sisaldas loenguid Tallinna Toomkirikust, bastionikäikudest, meite oma Muhu Katariina kiriku aknast ja restaureerimisest Eesti Kunstiakadeemias.

Toomkirikut näitas kunstiajaloolane Juhan Kilumets, kes lubas meid paikadesse, kuhu kaugeltki iga kirikukülastaja ei pääse: ruumi, kus avatakse seinamaalinguid, kabelitesse, võlvide peale ja kellatooli. Saime kabelis vaadata sarkofaagi alla hauakambris, piiluda võlvivadest kirikusaali ning lüüa sõrmelukiga helisema barokne

Maarja kell.

Pärast jäätisega pannkooke söögivahetunnis pugusime salapärasesse tunnelitesse Tallinna all – bastionikäikudesse. Käigud viisid ajaloo tagasi 17. sajandisse ja tulevikurongiga pääses tänasest päevast 200 aastat ettepoole.

Õnnelikult tagasi olevikus,
Loe edasi lk 5.

6. mail kell 11

Höbelusikapidu

Muhu Lasteaia saalis

**Volikogu 20. aprilli
istungi päevakorrast**

- Väikese väina 110 kV kaabelliini detailplaneeringu (DP) algatamine ja keskkonnamõjude strateegilise hindamise algatamata jätmine.

- Linnuse küla Tammiotsa DP algatamine (2,5 ha reformimata riigimaa) ja keskkonnamõjude strateegilise hindamise algatamata jätmine.

- Simisti küla nime muutmise algatamine.

- Muhu Vallavolikogu 27.1.2016. a otsuse nr 102 parandus.

- Liiva küla Lõhmuse maaüksuse riigiomandisse jätmine.

- Kessu päevamärgi nr 758 munitsipaalomandisse taotlemisest loobumine.

- Volikogu 26.3.2014. a otsuse nr 28 tühistamine.

- Volituste andmine.

8. aprill

Otsustati jagada Simisti k Muuluka kaheks: Muuluka (el.m) ja Pääsusilma (mtm).

Kinnitati Liiva k keskuse DP koostaja leidmiseks korraldatud hanke tulemused: edukaks pakkumuseks Koppel Koppel Arhitektid OÜ.

Kooskõlastati puurkaevu asukoht kaalutlusotsuses toodud tingimustel:

- Linnuse k Tiigi mü,

- Nõmmküla Kadakanurme mü.

Väljastati ehitusluba:

- Viira k Allika mü puurkaevu rajamiseks,

- Hellamaa k Jaanitule mü laululava ehitamiseks.

Kinnitati Hajaasustuse programmi laekunud taotluste menetlemiseks ja hindamiseks komisjon koosseisus Arvo Vaga (esimees), Annika Auväär, Triin Valk, Ave Toomsalu, Mihkel Ling.

Kinnitati ürituste toimumine:

- Kaitseliidu laskeharjutuste tutvustamine Koguva k karjääris 9.

aprillil kl 12-14,

- suur kahe- ja neljarattalistega orienteerumine Muhus 2016, 23. aprillil kl 12-20.

Otsustati toetada lapse osalemist MTÜ Orissaare Sport spordiklubi maadlustreeningutel 2 kuud.

Otsustati kuulutada välja konkurss Muhu Noortekeskuse juhataja ametikoha täitmiseks ja kinnitati konkursi tingimused.

13. aprill

Otsustati eraldada reservfondist summad juriidiliste kulude ja tänavavalgusti LED soetamise katteks.

Kinnitati Levalõpme k Mihkli kinnistu enampakkumise tulemused.

Vaadati üle volikogu materjalid.

27. aprill

Otsustati korraldada lihthange „Muhu valla teede pindamistööd“, kinnitati hankedokumendid.

Kinnitati Muhu valla 2016. a hankeplaani.

Otsustati määrata Igaküla Koguva karjääri sihtotstarbeks mäetööstusmaa.

Otsustati jagada:

- Kantsi k Otsa-Timmu kü: Otsa (el.m) ja Uuekopli (mtm),

- Raugi k Mäetaguse kü: Mäetaguse (el.m), Uienuka ja Taganuka (mtm-d).

Kinnitati Liiva k Hariduse mü DP koostaja leidmiseks korraldatud pakumistulemused: parimaks tunnistati Osahing Kuressaare Kommunaalprojekt.

Väljastati projekteerimistingimused kaalutlusotsuses esitatud tingimustel:

- Tamse k Kivimäe mü puhkemaja ehitamiseks,

- Mäla k Värava mü elamu laiendamiseks üle 33 %,

- Möisakülas Rannauelu mü aitsauna ehitamiseks; jäeti väljastamata projekteerimistingimused elamu laiendamiseks üle 33 % olemasolevast mahust.

Täpsemalt vt kodulehelt

www.muhu.ee - dokumendiregister

Planeeringud

Muhu Vallavolikogu algatas oma 20.4.2016. a otsusega nr 142 Väikese väina 110 kV kaabelliini detailplaneeringu ning jättis algatamata keskkonnamõjude strateegilise hindamise.

Detailplaneeringu eesmärk on Lääne-Eesti saarte elektrivarutuse töökindluse tagamiseks Väikese väina tammil oleva 110 kV õhuliinile dubleeriva kaabelliini rajamine Muhu ja Saaremaa vahele. Rajatava 110 kV kaabelliini kogupikkus on 6,7 km, sellest Muhu saarel 1,1 km. Detailplaneering hõlmab kaabelliini Muhu valla territooriumile jäävat osa. Planeeringualasse on kaasatud järgmised Linnuse külas asuvad katastriüksused: Lõpe (47801:007:0374), Vanaelu (47801:007:0273), 10 Risti-Virtsu-Kuivastu-Kuressaare tee (47801:007:0787) ja Neo (47801:007:0074) kavandatava rajatise ja kaitsevööndi ulatuses. Detailplaneering ei hõlma merealale paigaldatavat kaabelliini.

Muhu Vallavolikogu algatas oma 20.4.2016. a otsusega nr 143 Linnuse küla Tammiotsa maaüksuse detailplaneeringu ning jättis algatamata keskkonnamõjude strateegilise hindamise.

Planeeritav ala asub Linnuse külas Tammiotsa maaüksusel (katastriüksus moodustamisel). Planeeringuala suurus on ca 2,5 ha.

Planeeringu eesmärgid on maa-ala korrustamine, puhkeala loomine (linnuvaatlustorn, laud, pingid, lõkkeplats ja välikäimla), Tüllunire seisukorra parandamine, aerupaatide ja teiste väiksemate veesõidukite veeskamiskoha loomine, krundisise tee ja parkla rajamine, maa sihtotstarbe määramine üldkasutatavaks maaks ning ehituskeeluvööndi vähendamine kavandatud rajatiste (linnuvaatlustorn, välikäimla) ulatuses.

Nimetatud vallavolikogu otsustega ning keskkonnamõju eelhindamistega saab tutvuda Muhu Vallavalitsuses (Liiva k, Muhu v, Saare mk) ja aadressil www.muhu.ee/Dokumendiregister; info tel 453 0680, maa@muu.ee

Riina Hopp on Keskkonnakäpa kandidaat

Keskkonnakäpa konkurss on keskkonnasõbraliku haridustegevuse tunnustus, millega tõstetakse esile kõiki, kes on jätnud oma positiivse jälje mõne keskkonnateadliku algatusega või panustanud keskkonnasõbraliku haridustegevuse edendamisse. Sel aastal on üle Eesti esitatud 82 kandidaati. Õpetaja kategoorias on kandidaadiks seatud ka keskkonnateadlikkuse tõstmise tegeleval Muhu põhikooli õpetaja Riina Hopp. Häälte saab anda oma lemmikule Keskkonnakäpa kandidaadile kuni 8. mai südaööni aadressil <http://keskkonnakäpa.ee/node/51>

Lugupeetud seakasvatajad!

Veterinaar- ja Toiduamet (VTA) tuleb meelde, et möödunud aasta septembrist karmistunud bioohutusnõuded kehtivad kõigile seakasvatajatele ning sigade Aafrika katku ohu tingimustes suve eel nn jõulusigade kasvatamisega alustamisel tuleb hoolikalt kõiki riske ja seapidamise otstarbekust kaaluda. Pressiteate terviktekstiga saab tutvuda Muhu valla kodulehel www.muhu.ee Teated

Hajaasustuse programmi taotluste vastuvõtt algas 11. aprillil

Saare maakonnas algas 11. aprillist 2016 hajaasustuse programmi taotluste vastuvõtt Kihelkonna, Laimjala, Leisi, Lääne-Saare, Muhu, Mustjala, Orissaare, Pihla, Põide, Salme, Torgu ja Valjala vallas.

Taotlus koos kohustuslike lisadokumentidega tuleb esitada paberil või digitaalselt allkirjastatuna vallavalitsusele hiljemalt 10. juuniks 2016.

Hajaasustuse programmi eesmärk on tagada hajaasustusega maapiirkondades elavatele peredele head elutingimused ning seeläbi aidata kaasa elanike arvu püsimisele neis piirkondades.

Toetatakse majapidamiste veesüsteemide, kanalisatsioonisüsteemide ja juurdepääsuteedega seotud tegevusi. Juhul kui majapidamine ei ole elektrivõrguga liitunud, toetatakse ka autonoomsete elektrisüsteemidega seotud tegevusi.

Toetust saavad taotleda füüsilised isikud, kes vastavad järgmistele nõuetele:

1. taotleja elab alaliselt selles majapidamises, millele ta toetust taotleb;

2. taotleja elukoht on ka rahvastikuregistri andmete kohaselt selles majapidamises, millele ta toetust taotleb katkematuult vähemalt alates 1. jaanuarist 2016;

3. taotlejal ei tohi taotluse esitamise hetkel olla riiklike maksude osas maksuvõlga, välja arvatud juhul, kui see on ajatatud.

Projektil võib olla ka kaastaotleja(d). Kaastaotleja peab vastama taotlejaga samadele nõuetele.

Projekti maksimaalne toetus programmist ühe majapidamise kohta on 6500 eurot. Toetuse määramisel võetakse arvesse ka aastatel 2011-2015 hajaasustuse programmist, hajaasustuse veeprogrammist ja elektri-programmist saadud toetused. Taotleja ja kaastaotleja oma- ja kaasfinantseering peab kokku moodustama vähemalt 33,33 % projekti kuludest.

Programmdokument ja taotlusvormid:

www.eas.ee/teenus/hajaasustuse-programm/

Lisainfo:

Muhu Valla Kommunaalamet, arvo.vaga@muu.ee, tel 508 6226

Lehekuu Muhu Muuseumis

Aprill oli muuseumis väga toimekas. Käis juba päris palju turiste. Tegime muuseumi mannekeenide suurpuhastust ja sauna, mis aitab eemal hoida kahjureid. 20. aprillil käis muuseum külas Muhu lasteaias. Rääkisime jüripäevast, mõistatasime mõistatusi, õppisime linnude „laule,“ mängisime erinevaid mängu ja lõpuks said kõik proovida hobuse looga alt läbipugemist, kuna vanasti olid Muhus lautadel madalad ukse ja lambad ning vasikad pidi sealt välja mahtuma. Lastel õnnestus see väga hästi.

22. aprillil olime abiks Muhu Põhikoolile, kelle eestvedamisel toimus juba mitmes „Lembitu retk“, muuseum oli ka ühe ülesande punk-

tina paigas. 23. aprillil tegime koostööd Muhu noortega ja olime üheks orienteerumisvõistluse kontrollpunktiks. Tegime lõket ja küsisime küsimusi. 28. aprillil avasime näituse „Nurme Ristimäe kalmeleid“. Huvilisi oli kohale tulnud nii Muhust kui ka mujalt. Näitus jääb avatuks hooaja lõpuni. Muhu sissekirjutusega elanikud külastavad muuseumi tasuta, teistele palume eelnevalt lunastada pilet vastavalt kehtivale hinnakirjale. 30. aprillil külastasid Muhu Muuseumi turistikid Peterburist, soovides giidituuri ja eeskava. Sel korral esinesid muuseumi juhataja Meelis Mereäär ja Muhu segarahvatantsurühm.

Maikuu on meile külla tulemas

mitmed koolid Saaremaalt, Hiiumaalt ja mandrilt. **11. mail avame Kunstitali.** Alustame kell 18.00, sõna saavad soovijad. Esinevad külalised Rootsist „Svarta Vinbär“ ja ansambel „Kiääks.“ 13. mail külastavad muuseumi ja Muhu valda sõbrad Utajärvilt, toimub kohtumine ja näituste vahetamine. **14. mail leiab aset iga-aastane muuseumiöö.** Sel aastal on teemaks „Öös on laineid.“ Alates kella 18.00 pääseb muuseumisse tasuta. Avame näituse „Muhu leiutajad“ kontorihoones Koguva Väljal. II korrusel saab vaadata „Nurme Ristimäe kalmeleiu“ esemeid, Kunstitali saalis näitus „Elav Läänemeri“; avatud on ka meie püsiekspositsioonid: Tooma talu, kirjanik Juhan Smuuli sünnikodu koos kõigi hoonete ja taluvaraga, Koguva endine külakoolimaja ja rahvuslikud tekstiilid. Merest ja merendusest olime rääkima kutsunud meremehed Veiko Saarkoppeli, Margus Lingi ja Mikkell Abe. Vestlused algavad kell 19.00 Väljal kontorihoones ja oodatud on kõik huvilised, sõbrad, tuttavad ja külalised. Kell 21.00 laulame mere-temalisi laule ja vaatame filme. Öhtu lõpeb kell 23.00. Tegemisi ja toimetamisi tuleb kindlasti veel juurde, palume jälgida meie *facebooki* lehte, kodulehte ja kuulutusinfotahvlitel.

Siret Jõelett,

Muhu Muuseumi tegevusjuht

Kohvikutepäev jõuab sel suvel ka Muhusse

Algus lk 1.

seda kõike hubases ja koduses õhkkonnas. Täna on kohvikutepäevi peetud juba ka mitmes teises Eestimaa paigas.

Kohvikutepäev annab tore võimaluse suurendada Muhu saare oma inimeste ettevõtlikkust ja omavahelist läbikäimist ning on loomulikult suunatud ka turistidele, kes saavad tutvuda saare elanike ja vaatamisväärsustega läbi toredate maitseelamuste. Kohvikute avamist ootame eelkõige aktiivsetelt Muhu elanikelt ja/või suvitajatelt, kuid kaasa võivad lüüa ka muuseumid, sadamad, stuudiod vm kesked ning tavapäraseid kohvikud. Hetkel on esimesed kohvikud

plaanis avada Võlla ja Linnuse külas, Muhu kirikuaia, noortekeskuses ning Muhu muuseumis, kuid ruumi on ka teistele tegijatele.

Seoses sellega **palume kõikidel kohvikupidajateks pürgijatel esitada vastav soov telefonil 5624 4074 – Mari Luup.** Lisainfot saab ka vallaamajast. Kohviku ideekavand peaks sisaldama kohviku kirjeldust (milline on teie kohviku stiil või keskne mõte ning soovitatavalt seos kohaliku ajaloo) ning kohviku asukohta. Äärmiselt teravdatav oleks see, kui kohvikus toimuks täiendavalt mingi tegevus või programm, kontsert, näitus, koolitus vms, mis lisaks kõhule ka meele ja hinge rõõmsaks muudaksid.

Avatavad kohvikud peavad hiljem lisama oma kirjeldustele ka lahtioleku ajad ja programmi (kui see on olemas) ning soovi korral menüü ja hinnad, mida saab reklaammaterjalides ja infovoldikutes levitada.

Kohvikutepäeva raames on plaanis ka vabaõhukontsert Liiva pargis, kus on lubanud üles astuda noored superstaari saate finaali jõudnud lauljad, Ivo Linna ning Taisi Pettai laste laulustuudio. Kontserdi tulu on plaanis kasutada heategevuslikul eesmärgil Muhu Katariina kiriku akna renoveerimiseks.

Kohtumiseni kohvikus!

Korraldajate nimel **Elo Kuum**

Huntide arvukus saartel on kasvanud sotsiaalse taluvuse piirini

Muhus Lalli ja Vahtraste külas on hunt sel kevadel rünnanud kariloomi neljal korral, kirjutasid 19. aprilli Meie Maa ja 20. aprilli Saarte Hääl. Keskkonnaamet andis loa hundi küttimiseks, et edasisi kahjusid vältida. Karjakasvatajatel soovitatakse vajadusel aedu kindlus-

tada - kiskjakindlamate aedade ehitamise kuludest hüvitab riik 50 protsenti. Euroopa Liidus on hunt kaitse all, liikmesriigid peavad tagama hundi hea käekäigu looduses. Kuid huntide arvukus on saartel kasvanud sotsiaalse taluvuse piirini.

Muhu Muusikatalu alustab!

Päevakava 21. mai kl 15.00

14.00 alates pääseb Muusikatalu alale. Parkimine Muhu Veskimäe karjamaal Hellamaa külas, jälgida parkla viitasid.

15.00 tervitused:

Juu Jääb festivalijuht Villu Veski,

Muhu vallavanem Raido Liitmäe,

Saaremaa õigeusu kirikute preester Isa Toivo Treima õnnistab sisse muusikatalu ja kontserdilavad.

15. 20 Jaan Tätte kontsert "Kui mu süda sõnadeks saab" ca 80 min.

Peale kontserti:

Juu Jääb Festivali koostööpartnerite nimel räägib suvemuhulane, Nordic Hotel Forumi juht Feliks Mägi, kes annab Muhu muusikatalule üle ka Juu Jääbi 20. sünnipäevaks kingituse – Vintage elektriklaveri "Rhodes", kingitud 12 Eesti ettevõtja poolt.

Vabas vormis pressikonverents / tutvustus lavalt kõikidele soovijatele 20. Juu Jääb Festivali programmi ja toimumispaikade, majutuse, toitlustuse, telkimise jne kohta.

Toivo Treima tutvustab 29. juunil toimuva Hellamaa kiriku 150 juubelipidustuste tegevuskava ja rahvapidu, mille raames toimub ka Juu Jääb festivali kontsert Hellamaa kirikus.

Sooja suppi, pannkooki ja muud head-paremat sööki-jooki pakub *Event Catering*.

Lisainformatsioon Muhu Muusikatalu telefonilt: 5556 8518 ja info@juujaab.ee

Muhu Valla elanikele on piletihind 5 eurot; piletid on müügil vallavalitsuses.

Kohapeal neid pileteid ei müüda, tuleb vallast eelnevalt soetada.

Muljeid Berliini poolmaratonilt

Jooksmisega olen tõsisemalt tege- lenud nüüd juba 9 aastat. Huvi selle vastu tekkis 2007. a pärast pronk- siöö sündmusi – võib öelda, et minu politseitöö ja vajadus heas füüsi- lises vormis olla tegidki minust jooksja. Üks asi viis teiseni ja alates 2009 aastast jätkasin jooksmist ju- ba Jooksuklubi Sarma ridades, Sarma nime all jooksen tänaseni. Jooksmine tekitab sõltuvust, seda heas mõttes. Mingite auhinnaliste kohtade nimel ma ei võistle, kõige suurem võitlus käib ikka iseendaga. Aastatega on minu treeningu- kilomeetrid ja jooksudistsandid aina pikenenud ning 2014. a sügisel täi- tus minu ja paljude jooksjate suur unistus, kui osalesin SEB Tallinna täispikal maratonil, so 42 km.

Võtnud osa paljudest Eesti pika- maajooksu üritustest, olen hakanud viimastel aastatel huvi tundma ka välismaal jooksmisest, et näha oma jooksude kaudu ka teisi maid. Eel- misel aastal, kui osalesin nii Riia kui ka Vilniuse poolmaratonidel, registreerisin ennast Berliini pooli- kule, jooksjate keeles tähendab see poolmaratoni.

Mõnes mõttes hakkab “marat- on” pihta juba registreerimise hetkest, sest välismaa maratonidele registreerimine on suhteliselt kee- ruline ettevõtmine ja vahest isegi raskem katsumus kui maraton ise.

Berliini sõitsime sõiduautoga, reis

Vahetult pärast Brandenburgi värava läbimist.

Olari Kolk

algas 1. aprillil ja sõit kestis ühtekokku koos väikeste vahepea- tustega 30 tundi. Kui reisil ajal tuli taevast alla nii vihma, rahet kui ka lörtsi, siis Berliinis võttis meid juba vastu päikesepaisteliselt soe ke- vadililm oma täies roheluses. Pool- maraton, saksa keeli Halbmarathon, toimus 3. aprillil. Ilmaga vedas täie- likult, stardipäeva hommikul päike paistis taas ja hotellist starti jalu- tades näitas kraadiklaas 10 pluss- kraadi.

Berliini poolmaratonil kõitis mind kõige enam Brandenburgi

värav, mis oli omal ajal Ida- ja Lääne- Berliini piiriks ning seda vaatamis- väärsust soovisin oma ihusilmaga kõige enam näha. Brandenburgi väravast jooksis kogu rahvamass läbi ning nüüd ma tean ise ka, kui eriline tunne see on. Üldiselt suur- linnade maratonidega ongi nii, et jooksutrass kulgeb mööda peatäna- vaid, läbides paljusid linna vaata- misväärsusi ja ainuüksi juba sellepärast terve pika jooksu ajal igavust tundma ei pea. Berliinis olid nendeks nimetatud Brandenburgi värav, Berliini katedraal, Vabadus-

sammas, Riigipäevahoone, teletorn, muuseumid ja hooned, mis nägid väga muljetavaldavad välja.

Tagasi Muhusse jõudsin 4. aprillil. Läbitud sai 1525 km – nii kaugele mina ega mu reisikaaslane oma kodusaarest varem reisinud ei olnud.

Sellel reisi tegi minuga kaasa lapsepõlvesõber, Muhu pois Olari Kolk, kes küll ise ei jooksnud, aga aitas mind kõigis minu ette- võtmistes reisil ning jäädvustas kogu reisi üheks fotoalbumiks. Endise Turufoto fotograafi silm oli piisavalt terav, et talletada parimad hetked minu jooksust. Osalesin ainukese saarlasena, rääkimata siis muhulastest, 36. Berliini Poolmaratoni. Eestlasi lõpetas selle dis- tantsi seal koos minuga üldse kok- ku 21. Tulemustest niipalju, et saavutasin 1 tunni 55 minuti ja 58 sekundiga 7546. koha, mis on kõva keskmine tulemus, arvestades, et antud võistlusel sai aja ja koha kirja kokku 14 706 jooksjat.

Kuna Berliini poolmaratoni korraldus ja kõik see saksa täpsus, rääkimata jooksutrassist endast, mulle väga meeltnud oli, siis ka- vatsen kindlasti ka sinna hea õnne abiga lähitulevikus tagasi minna, et oma elu teine täispikk maraton just Berliini linnatänavatel joosta.

Jaanus Keert

Suurel kahe- ja neljarattaliste orienteerumisel osales 20 võistkonda

Esimese koha sai võistkond Püüd- matu Maaja, teise Vahetuse Läänud ja kolmanda Vallatud Vestid.

Orienteerumise lisaülesandeks oli kirikuümbermõõtu mõõtmi- ne, seda teevad Merilii Palu (eespool) ja Leesi Jürman

Kalmer Saar

Noored tegid lühifilmi “Minu lugu”

16.-19. aprillil toimus Muhu Noortekeskuses Minifilmilaager, mille tulemusena valmis lühifilm “Minu lugu”. Noorte tehtud film osaleb ka Kuriteo- ennetuse Sihtasutuse poolt korraldatud turvatunde teemalisel “Tegin pätti” videokonkursil. “Minu lugu” on lühifilm teismelisest tüdrukust, kelle sõb- ranna istub endast vanema võõra noormehe autosse. Mure käes piineldes püüab tüdruk välja mõelda, kuidas ta käituma peaks.

Multimeedia- ja filmiringi Studio MSN'i noored olid ringijuhendaja Raimo Kaubiga “Minu lugu” filmi ettevalmistustega tegelema juba mitu kuud. Luues esmalt idee, stsenaariumi, loojoonise ja mõ- testanud, kuidas filmida, leides sobivad näitlejad ning olustikud.

Aprilli nädalavahetusel toimunud Minifilmi- laagri põhieesmärgiks oli stseenide filmimine, monteerimine ning helindamine. Nädalavahetus oli täis teotahet, eneseteostust ja rõõmu ning noored tegelesid filmi loomisega täie pühendumusega. Filmi valmimisse panustasid ka perekond Saaremäel, Lääne-Saare Noortevolikogu, Mikk Kärner ning Keijo Miil. Lühifilmi “Minu lugu” režissöör ning stsenaarist Ivar Äkke sõnul said noored seda filmi tehes kindlasti palju uusi kogemusi ja see oli tore elamus tervele filmimeeskonnale. Ivar lisas ka, et tiim töötas väga hästi ning vaatamata mõningatele viperustele sai film edukalt valmis ja ka konkursile saadetud.

“Minu lugu” filmimuusika autoriteks on Muhu

noored Markus Andero Grubnik ning Kaur Aaso. Filmi muusika loodi Muhu Noortekeskuse Elektroonilise muusika ringis, mille juhendajaks on Tanel Maandi, kes juhendas noori ka filmi helindamisel ja mon- teerimisel. Minifilmilaagrist inspireerituna käivad ka juba ettevalmistused suvel Muhu Noortekeskuses toi- muvaks nädal aega kestvaks Filmilaagriks.

Studio MSN'i noored pühendasid filmi “Minu Lugu” tänuväheks endisele Muhu Noortekeskuse juhatajale Arnek Grubnikule, soovides talle edu edas- pidiseks.

Lühifilmi “Minu lugu” saate näha internetis www.youtube.com videokeskkonnas “Studio MSN lühifilm - Minu lugu” nime all ning pilte Minifilmi- laagrist leiata Muhu Noortekeskuse facebook'i lehel.

Soovime Muhu Noortekeskuse Studio MSN'ile palju edu “Tegin pätti” konkursil osalemiseks ning õnnitleme neid asja KG Minifilmide Festivalil saadud “Nii see jääbki III – Kadunud Aare” filmi näitlejate koostöö eripreemia eest!

Marii Pregel, Muhu Noortekeskus

Avatud on registreerimine Muhu Noorte- keskuse töömalevasse. Töömalev toimub kahes vahetuses: I vahetus: 25.-29. juuli ja II vahetus: 1.-5. august. Töömalevasse saavad registreeruda kõik noored alates 13. eluaastast.

Lisainfot maleva kohta ja registreeruda saab kuni 31. maini noortekeskuse e-posti aadressil noortekeskus@muhu.ee või telefonil 5192 9111.

Tunniplaanis kampanoloogia ja konserveerimine

Algus lk 1.

leidsime kunstiakadeemia restaureerimise osakonna laualt koduse Katariina kiriku akna, mida seal korda seatakse. Oma tööst ja selle juures ette tulevatest raskustest rääkis meie kiriku akna „peadoktor“ Eve Koha, kes on tegelenud Eesti ajalooliste klaasimaalide konserveerimise ja restaureerimisega ning on mitme Eesti kiriku vitraažide ennistaja (Tallinna Pühavaimu, Oleviste, Ruhnu, Paide jt kirikutest). E. Koha kui Kunstiakadeemia klaasikunsti osakonna õppejõu assistendiks on 2. kursuse tudeng Elise Lekarkin, kes oma kursusetööna uurib ühtlasi teemat „20. sajandi teise poole vitraažide kahjustusi Muhu kiriku lõunaakna näitel”.

Tahtes teada, kui raske selline töö täpselt on, viilutasid Muhu poisid mängleva kergusega tüki klaasi noa ja tangide abil. Kirikuakna värviliste krobelistest klaasidest kallale meid siiski ei lubatud, aga eks need ole juba õiges mõõdus kah.

Pika päeva viimases tunnis andis maalide konserveerimise õppejõud Hilkka Hiiop meile näpuga katsuda ja mikroskoobi all vaadata erinevaid vanasid tapeete. Eriti põnev oli

Meite kirku ake! Vasakult ja tagant ettepoole Eve, Alexandra-Sigrit, Kadri, Eva, Inna, Anu, Joonatan, Teele, Lauri.

Mai Meriste

samettapeet ehk pigem selgitus, et selle tegemiseks kasutatakse jänesenahaliimi!

Kõige keerulisem oli muidugi aru saada, miks vahel restaureeritakse

ja siis jälle konserveeritakse. Saime teada, et ühe vana asja kordategemiseks on vaja teda kõigepealt põhjalikult uurida ehk aru saada, kuidas ta on tehtud. Alles siis saab otsustada, kuidas teda korrastada. Ehk kas restaureerida või konserveerida.

Restaureerimise tudengeid me sel reede pärastlõunal ei kohanud, sest nemad olid sõitnud omakorda Kreekasse uurima, kuidas seal restaureeritakse ja konserveeritakse.

Tallinnas käisid: Roosi Pehlak 2.kl, Joonatan Jürisson 4.kl, Lauri Pehlak 4.kl, Teele Tarvis 4.kl, Kadri Ligi 8.kl, Alexandra-Sigrit Lindberg Tarvis 8.kl, Henri Kollo 9.kl, Sebastian Micael Magagn 9.kl, kunstiopetaja Anu Kabur, Mai Meriste Muhu Muuseumist, Muhu parandikooli projektijuhid Inna ja Tõnu Ligi.

Meie reisi sõidukulud toetas Muhu vald.

Kirja panid Mai ja Inna

Lasteaia muusikaringi lapsed käisid külas Orissaare Muusikakoolis

Oogid kevad täiega käe, neh. Ja Liiva linnas oo esimestel virkadel tuhkiskid muas. Aga meitel sii lasteaedas oo tegemisi küll ja viel. Näituseks kõisime mõned nädalad tagasi muusikaringi lastega külas Orissaare Muusikakoolis. Juhendajad oo seal õpetajad Anne ja Kairit. Meite Reet aas asju, bussi Jaem olli õigeks kelluaaks kohjas paikas ootamas ja võis sõiduks minna. Sie bussiga sõitmine oo lastele ise elamus. Nad ju sõitvad ikka aututega.

Ja Orissaardes ootasid juba Anne ja Kairit meitid uksele. Neh, lapsed said nähe ja proovida puhkpillisi, klaverit, kitarisi, klarnetit ja ksülofone. Mihuke kogemus lastele. Aitäh muusikakooli töökal perele, et meitid kutsusite!

Meite lapsed oo väga nutikad. Üks päe olli nõnna, et poisid mängsid lauamängu. Üks neist, käsi pösakil riakis, et taal akkab abe kasvama, saab vist varsti isaks. No ja siis üks naljanina ütles moole, neh, et kui ma õhukseks jään, kannab ta mind kätel, ermkena. Või siis sie, kui üks erp väike poiss võrdleb oma kasvatajat nato ävitajaga, et kasvataja kaitseb lapsi pahade eest. Siis oo ju elu lill.

Lillelist ja erku emade-, vanaemade-, tädide- ja perepäeva kõigile vanaema Alli poolt

VANAVARA LAAT

ja
pasunakooride ülevaatus

22. mail 2016

LAVASSAARES

LAAT 8.00 - 16.00
Kauplejatele müügikoht tasuta - registreeru laadale
www.vanavaralaat.blogspot.com
Külastajatele tasuta, auto parkimine 1 euro.
Info 5343 2464, 5333 8892
OÜ Biolan Baltic toodete müük.
Avatud Teise Ringi Riiete Kaubamaja.

Lavassaare Raudteemuuseum avatud 9.00 - 17.00
Sõidab muuseumrong.

Vanasõidukite ja maamootorite väljanäitus.
Toitlustamise korraldab Lavassaare Külaselts.

Külla tuleb Pipi!
Pipi on laadal 11.00 - 13.00.
Ole valmis koos joonistama ja mängima!

Esinevad pasunakoorid:
Õnn Tuli Õuele
Pärnu-Jaagupi pasunakoor
Nõmme MK puhkpilliorkester
Lihula MKK puhkpilliorkester
Pasunakooride kunstilist taset hindab auväärt žürii.

Lapsi sõidutavad Käbi talu hobused.
Loterii ja oksjon!

Tule ja naudi koos perega muusikamaitselist, vaserõhnalist ja üllatusterohket kevadpäeva Lavassaares!

Lööke

Lennab kaugelt lookene, kevade tuob kaasa. Levab kodu omale õitselisel aasal.

Kõrgese sialt tööseb ta, katsu tõtta tabada, päiksekiir lüöb silma. Õhus täpp vaid võibseb, laolab sojaks ilma.

Meeli Kokk
Murdevõistlus 2015

Palve muuseumist

Muhu Muuseum ootab Hella-maa kirikueluga seotud mälestusi, näituse jaoks leeritunnistusi, fotosid, raamatuid või ka tekstiile (saanitekid, kirguriided ja -kingad), mille pärast näitust tagastame.

Eriti teretulnud on mälestused kellahelistamise kohta. Kas Hellamaa kirikul olid kellahelintel ka nimetused? Näiteks Narvas löid paastu ajal kellad: Posla-masla pomm, sibul-silk on! ja lihavõtte ajal: Tillan-tutti, piimaputti, pira-kaid ja liha, võid.

Kui järgnevat küsimustikku lugedes midagi meenub, siis andke, palun, meile teada.

Küsimused Muhu kirikuelu kohta

Millised kirikuga/preestritega seotud mälestused on lapsepõlvest?

a) Kui sageli ja millistel tähtpäevadel käisid kirikus?

b) Kellega koos käisid kirikus?

c) Kas või kes paastus peres paastuajal? Mida söödi ja mida mitte?

d) Kes oli pere kõige usinam kirikuskäija?

e) Mida vanemate inimeste juttudest on meele seoses kiriku, preestrite (Alliku, Troitski) /köstritega/lauljatega/kellalööjatega?

f) Kas Hellamaa/Rinsi kirikukellade helistamisest on mälestusi?

Kas on erilisel meelde jäänud mõni jumalateenistus, pulm või ristimine, matus? Miks?

Kelle algatusel läksid leeri?

Kas ja kuidas leiris käimist pandi (koolis / kolhoosis?) pahaks?

Mis on meele leeriajast?

Mis on meele preestritest: Tamm, Riisik, Klaas, Kadarik, Pöld?

Kas tead mõnda kiriku / kirikutegelase kohta tehtud laulu? Kui jah, siis kas on teada laulu autor?

Muuseumiga saab ühendust telefonidel 454 8872, 5345 4591 või aadressil

eda@muhumuseum.ee

Lauri Pehlak III koht!

Maakonna kuni 12-aastaste noorte malemeistrivõistlustel mängisid kaheksa poissi ja kaks tüdrukut kolmest koolist, teatas 5. aprilli Meie Maa. Poiste ring-süsteemis toimunud turniiril sai Lauri Pehlak Muhu koolist kolmanda koha (4,5 p).

Sajandi taha vaadates

Muhusaarelt. K e v a d i s t e s t t ö ö d e s t. Jällegi on kevade käes. Loodus ja loomad ärkavad pitkast talve unest; ka inimene ei läbe enam maja sees olla, vaid alustab välist tegevust. - Muhulased asusivad juba enne Maarja päeva põlluharimise kallale. Aga võta näpust! Alalised vihmasajud sundisivad inimesi jällegi tuppa jäema, kuid peale lihavõtte pühi esimesel esmaspäeval tegivad siinsed talunikud siiski sui vilja seemendamiseks algust, nagu nad igal kevadel varased mehed on.

- V ä l j a r ä n d a m i s e s t. Meie saarelt mõtlevad tänavu kevadel jällegi üle paarikümne perekonna Amurimaale Vladivostoki linna lähikonda elama asuda. Juba mõned nädalad tagasi läksivad neli meest sellel otstarbel ees ära, et kohad välja vaadata, kus tulevikus elama asuda võiks. Nii pea, kui saadikute käest aru tuleb, algavad nende siia jäänud perekonnad ja teised minekut; ametliselt poolt on selleks juba luba käes. Nagu teada, pidada kroonu omalt poolt ka sinna sõitu kergendama ja seal esimeseks asumiseks raha laenama, mida aga pärast, - muidugi teada, kui juba asuma on saanud, - tagasi maksuma peab. Nagu ennemalt paaril aastal senna rännanud elanikkude kirjadest on näha, anda kroonu iga mehe

hinge peale 15 dessatiini* maad. Et kroonu omalt poolt senna sõitu kergendab ja et siin ka elu kullane pole, on juba paar aastat meie saarelt ja ka Suure- ja Hiiumaalt mõned perekonnad senna rännanud õnne otsima, - aga kas nad õnne sealgi leiavad, on küsitav. Üks kiidab, teine laidab, mine tea kellel õigus on või mitte.

- M u h u l a s t e e l u k o r r a s t. Muidu on tänavu aastal elu meie pool üsna harilikku laadi; mere-mehed panivad omad püüsed (mõrrad) juba enne Maarja päeva merde, aga tänini pole veel suuremat kalasaaki olnud. Ka vaimline elu edeneb, ehk küll pikkamisi, aga siiski edeneb ta ikka. Mõne aasta eest asutati siia ka karskuse selts, mis rahvale oma pidudega vaimlist lõbu pakub. Ka on joomine monopolitulekuga märksalt vähenenud, mis vist sellest tuleb, et muhulased „saksalase“ toomisega enam ettevaatlikuks jäävad. Va paha komme ööhulkumine on ikka veel moodis, iseäranis talvel, kui noored inimesed kõik kodu on. Millal see halb ja inetu komme väheneb, on teadmata!

I v. W o r m s i, Suures vallas.
Walgus 29. aprillil 1903, lk 1.

* dessatiin e tiin oli 1,0925 ha suurune maa-ala.

Jaan Vorms noorpõlves.

Saaremaa Muuseum

Tõenäoliselt on tegu noore Jaan Vorms'i lehekaastööga. Jaan e Ivan Vorms oli ajakirjanik ja populaarne vestekirjanik (ps Mats Muhulane; J. Muhulaid; Muhu Madis; Peeter Põhjakas jt; 29./17.5.1885 Viira küla, Muhumaa – 3.12.1936 Kuressaare), õppis Päelda külakoolis, hiljem kaks aastat Virumaal Loobu mõisas metsandust. Vorms teenis 1898–1920 elatist juhutöödega mandril ja ajuti Soomes. Ta võttis osa Saaremaa mässust 2.1919. Vorms suri tuberkuloosi.

Vorms kirjutas sajandialguse ajalehtedele põhiliselt sõnumeid ja luuletusi. Ta oli Meie Maa tegevtoimetaja 1920–36, vastutav toimetaja 1924–36, vahepeal ka väljaandja 1926–28, samuti „Meie Maa“ eralisa (1927, ilmus 3 nr) ja kirjanduslisa Virmalised (1928, ilmus 10 nr) vastutav toimetaja. Toimetamistööd õppis Vorms omapäi. Leht ilmus algul kaks korda nädalas, 1925. a lõpust kolm korda nädalas ja sageli pidi toimetaja selle üksinda valmis kirjutama. Vorms avaldas jooksva lehetöö kõrvalt Meie Maas ka pikemaid külajutte. Aastatel 1923–36 kirjutas Vorms rahvaliku, Muhu murraku sugemetega vestesarija „Muhu Madise Kirjad“. Muhu Madis oli töökas ja huumorilembene saare talumees, eluterve ja ausa elukäsitlusega, aga kriitiline olustikulistele ebakohtade suhtes. Vormsi teine vestesari Meie Maas oli Kuressaare „põhipirgeri“, majaomaniku ja sadulsepa Peter Põhjaka kirjad endast ja oma „frouast“, milles ta jannsenlikus laadis arutles kaasaaja olude ning päevapoliitiliste probleemide üle. Oletatavasti kirjutas Vorms ka Peeter Oleviku ja Maa-Antsu kirjavahetuse. Vorms on avaldanud jutustused „Punased leegid“ (Tartu 1927) ja „Painaja poeg“ (Tartu 1935), mõned pikemad jutustused ilmusid Meie Maa joonealuses (1920–36).

Allikas: Brendekenist Peegliini: Eesti ajakirjanduse biograafiline lühileksikon 1689–1940 (koost. ja toim. R. Kurvits, A. Pallas). Tartu 2014.

Malejutu täpsustuseks

Vello Tikerpalu juhtis tähelepanu aprillikuu Muhulases ilmunud malejutus olevale kahetsusväärsele veale. Hea maletaja oli Eduard Tustit, mitte Endel, nagu allakirjutanu ekslikult kirja oli pannud.

Malejutt läheb loodetavasti edasi sügisel, aga seniks avaldame kogu eelmises numbris avaldatud partii.

valged mustad

1) e4 e5

2) Rf3 Rc6

3) Ob5 a6

4) Oa4 b5

5) Ob3 d6

6) c3 Rf6

7) Rg5 d5

8) e:d5 R:d5

9) d4e: d4

10) O-O Oe7

11) R:f7 K:f7

12) Lf3 + mustad alistusid

Eda Maripuu

Eestikeelse maleterminoloogia löi kunagine tuntud eesti ajakirjanik Ado Grenzstein (1849-1916) - innovaatiline lehetoimetaja, kelle surmast möödus 20. aprillil 100 a. Grenzstein avaldas 1883 esimese eesti maleõpiku „Male-õpetus“, esimene malenurk ilmus tema ajalehes Olevik.

Siit ja sealt

Enda Naaberi poolest sajandist ajakirjanikuametis kirjutas 29. aprilli Meie Maa. Tema üks esimesi lugusid oli 100-aastase Muhu memme Ruudu Noore lugu: „Veel kaua aastaid ei saanud ma enne rahu, kui olin endale selgeks teinud: ära ela ühtegi hetke tühjalt.“ Enda Naaber kirjutas 16. aprilli Meie Maas ka mahlaajast ja oma vanaisa majaplatsi valikust puude järgi.

Esimeseks Eesti toidupiirkonnaks saanud Hiiumaa Suuremõisa lossis kuulutati välja Hiiumaa maitsete aasta. 1,5 m pikkune rändkahvel hakkab liikuma koos tiitliga. Kärldas avati hiigelleiva lahtilõikamisega Eesti Toidutee, mis ühendab üle 120 maapiirkondade toitlustusasutust üle Eesti. Toidutee ettevõtted pööravad suuremat tähelepanu Eesti kohaliku toidu edendamisele ning kodumaise tooraine kasutamisele. Lähemalt www.toidutee.ee

Eesti toidu programmi kohta: www.eestitoit.ee

Pallasmaa ja Nõmmküla inimesed saavad kokku

9. juulil 2016 kell 12 päeval on Nõmmküla külaplatsile endise paaditöökoja juurde oodatud kõik Nõmmküla ja Pallasmaa külade praegused ja endised elanikud, aga ka need, kel küladega seotust ja hingelähedust.

Tore, kui oleks kaasa võtta vanu pilte, mida huvitav koos vaadata ja meenutada.

Kohapeal ühissöömine, pillimees ja ka lahvka.

Osavõtutasu 5 eurot (alla 15-aastased tasuta) kanda Jana Pint arvele nr EE892200221049994189

Infot saab: Maie Laaneväli tel.

501 3689, Piiri Tiir

Reet Hobustkoppel tel. 5669

1980, Muhu Lasteaed

Jana Pint tel. 5348 5665, Muhu

Pagarid

Neile saab maksta ka osavõtutasu

sularahas. **Palume raha tasuda 1. juuliks 2016.**

Kuna rahvast on palju mööda ilma laiali, siis jagage infot oma tuttavate ja lähedastega!

Olge siis tublid ja terved ning kohtume 9. juulil Nõmmküla külaplatsil! :)

Imelist emadepäeva kõigile Muhu emadele ja kõigile, kellel on (olnud) emad!

Collester OÜ

Tehnoülevaatus

Teostame ka TRAKTORITE ülevaatus!

Tulekustuti taatlemine ja müük

Autoremont

Kere, veermiku ja mootori remont

Varuosade tellimine

Sildade reguleerimine

Rehvitööd

Piduristend

Heitgaaside mõõtmine

Kerevenituspink

Diagnostika

Klaaside vahetus

Ehitusteenused

Ekskavaator-laaduri teenus

Uus JCB 4CX + erinevad kaevekopad

Transport (kraana + kallur)

Minitraktori teenus

Avant 520 + erinevad agregaadid

Mulla, killustiku ja liiva müük

52 737 75 –

alan@collester.ee

50 675 02 –

paavo@collester.ee

Kohapeal valik Energizer, Centra (Exide) ja AD (Bosch) akusid, AD akudel hetkel 3a garantii.

Asume Soonda külas vanas laudakompleksis.

Mai lõpus on Saaremaale oodata „üleujutus“

19.-22. mail toimub Kuressaares ja selle lähiümbruses Euroopa Liidu rahastatav rahvusvaheline üleujutusõppus SaareMODEX 2016. Tegemist on kolmanda osaõppusega Euroopa Liidu õppuste tsükli, mida korraldavad Rumeenia, Bulgaaria ja Eesti.

Rahvusvahelise õppuse legendi järgi on Eestit tabanud halvim võimalik üleujutus, mille on põhjustanud mereveetaseme tõus ja pikalt kestnud tugev vihm. Üleujutus on tabanud nii Eesti lääne- kui põhjarannikut ja saari. Kuna Eesti siseriiklik võimekus on töösse rakendatud mandrile, siis rahvusvaheline abi saadetakse legendi järgi Saaremaale, kus nad asuvad kohaliku päästeteenistuse juhtimisel tegelema üleujutuskahjude likvideerimisega. Üleujutus läbi mängides peab arvestama olemasolevate võimalustega (veekogud jmt) ning reaalse üleujutuse matkimiseks ühtegi piirkonda üle ujutama ei hakata. Õppuse toimumiseks on valitud mitmed looduslikud veekogud, kus pumpamise sündmuskohti läbi mängida ja reaalse üleujutusega ei pruugi neil kohtadel tegelikult otsest seost olla.

Õppuse toimumine Saaremaal tähendab kohalikule kogukonnale seda, et saarel on liikumas sellel ajavahemikul palju punaseid ning suuri autosid ja kuulda on võõramaa keeli. Õppuse sündmuskohtade läheduses elavatele inimestele ei tohiks olla olulisi muutusi elukorralduses, enamuse harjutused toimuvad hilistel tundidel ja on siiski välja valitud selle alusel, et meeskondade toimetamine segaks igapäeva toimetamisi võimalikult vähe. Kindlasti võib tulla ette muudatusi liiklemisel, kuid sellest antakse varakult kõigile teada ning nähes liiklustakistusi, tuleks järgida selleks puhuks välja pandud liiklusemärgid.

Kokku on koos korraldusmeeskonna ja vastumängijatega osalemas õppusel üle 200 inimese. Pumpamismeeskonnad saavad Saaremaale Rootsist, Rumeeniast ning Lätist. Lisaks tulevad õppuse sooritusi hindama eksperdid Euroopa Liidu liikmesriikidest.

Samal ajal rahvusvahelise õppusega on plaanis läbi mängida ka riiklik kriisireguleerimisõppus, kus harjutatakse läbi abi vastuvõtva riigi standardprotseduurid ja lisaks Kuressaare linna kriisikomisjoni õppus, kus mängitakse läbi elanike evakuatsioon üleujutatud alalt.

Viktor Saaremetts, SaareModex õppuse korraldaja, Lääne päästkeskuse kriisibüroo juhataja

FIE Irena Tarvis

- * raamatupidamine
 - * finantsanalüüs
 - * majandusaasta aruannete koostamine
 - * maksundusala nõustamine.
- Helista ja küsi julgelt!
tel 5565 5942.

Head metsaomanikud! Kõigil metsaomanikel on võimalus saada atesteeritud metsakonsulendilt kuni 15 tundi nõustamist aastas riigi kulul.

Küsi lisainfot ja nõustamist MTÜ Saaremaa Metsaühingust!

Tel. 5045 978 (üld) või 5305 9455; 5341 2480 (juhatuse liikmed)

Küttepuid:

Müüme 3-meetrist küttepuid, hind alates 18 eur/ruum koos kojutoomisega

Lõhutud küttepuid alates 28 eur/ruum koos kojutoomisega (lehtpuusegu).

Kõik halupuud on enne lõhkumist aasta kuivanud ja niiskusesisaldus alla 20%.

Eraldi saada ka kase-, tamme- ja saarehalud.

Pakume kompleksiga küttepuid saagimis- ja lõhkumisteenust.

Võimalus tasuda järeilmaksuga.

Saematerjal:

Pakume kuiva servamata lepa- ja männilauda, hind alates 0,50 jm.

Prussid: 5x10; 5x15; 5x20 ja 5x25 cm pikkuses 3 ja 4,3 meetrit, hind alates 1,30 jm (jooksev m).

Müüme ka saetud poolpalki kuuride ja aiamajade ehituseks.

Muld:

Müüme huumuserikast sõelutud mulda haljastuseks 10 eur/tonn

Sõelutud muld täiteks (sisaldab kuni 1,2 cm läbimõõduga kivi) 5 eur/tonn.

Saadaval erineva fraktsiooniga killustik, liiv ja kruus.

Teostame:

Settekaevude tühjendust, teede ja väljakute ehitust, kiviaedade ladumist.

Tehnika:

Roomikekskavaator, kopplaadur, kallur, metsa- ja põllumajandustehnika ning palju erinevaid seadmeid.

Uudisena on meie masinapargis nüüd ka Mini-Rulloonpress, millega on võimalik teha nii heina kui silo. Rulli mõõdud 57 x 60 cm, kaal kuni 30 kg, silo kuni 50 kg.

Info ja tellimine: 50 97 679 või 53 00 25 20. Vaata ka www.muhuvarahaldus.ee

Muhu Põhikool 40

Muhu Põhikool ootab oma lõpetajaid, endisi õpetajaid ja kooli töötajaid Muhu PK 40. sünnipäeva tähistamisele reedel, 17. juunil 2016

Muhu Põhikooli 40. sünnipäeva päevakava.

Koolimajas:

15.00 – alustame osalejate registreerimist, ringkäigud koolimajas

16.00 – kontsert-aktus

18.00 – koolisöökla supp tuntud headuses

Spordihoones:

19.00 – osalejate registreerimine jätkub

19.30 – kool võtab vastu õnnitlusi, tervitusi, kingitusi, eeskava vilistlastelt...

21.00 – tantsuks mängib ansambel „Onud”

01.00 – vilistlasdisko

Spordihoones on laudadega pidu, iga lend katab oma laua ise...

Osalustasu 15 eurot (kuni 16. juunini) palume kanda arveldusarvele: EE 042200221016815026 (Eve Suurkivi) Swedbank. Selgitusse: Muhu kool 40, vilistlase lõpetamisaegne nimi ja aasta

Muhu I Rahvusvaheline Vigursaagimine

2.-5. juuni 2016 Muhu Katariina kiriku platsidel

Osalejad: saarlased, muhulased, eestlased, lätlased, leedukad, ametikoolide puiderialade õpilased koos oma juhendajatega, Liivimaa parimad vigursaagijad. Valminud puuskulptuuride pidulik avamine ja rahva lemmiku valimine kiriku pargis toimub pühapäeval, **5. juunil kl 15.**

Ettevõtmist toetavad: Muhu Katariina kogudus, Muhu Vallavalitsus, Muhu Muuseum, Muhurada OÜ, Muhu Külaklubi, Rakvere Ametikool, Kuressaare Ametikool, Naujamiestise Keskool, Kehte OÜ, Muhro OÜ, Moekasti OÜ, Koguva Saeveski OÜ.

Seakatku infopäev seakasvatajatele

1. juuni Suure Tõllu Puhkeküla (Lilbi küla, Lääne-Saare vald, Saaremaa). Infopäevale registreerimine aadressil: <http://goo.gl/rdsw1S>

Sigade Aafrika katku puudutav teave on koondatud veebilehele www.seakatke.ee

Tuletame meelde, et suvel Muhu päevade ajal toimub käsitööselti Oad ja Eed eestvedamisel **vaibakonkurss-näitus**. Piiri taaskasutuskuskeskus pakub vaibamaterjali - lõigatud kaltsuriba hinnaga 4 eurot kg. Samuti pakume võimalust kasutada Piiri kangastelgi ja vaibatuba. Sealt saab vajadusel ka abi ja juhust. Tel 53489445.

Kirikuteated

EELK Muhu kogudus

Muhu Katariina koguduse jumalateenistused toimuvad **pühapäeviti kell 10 Muhu hooldekeskuses.**

Koguduse hooldeajaõpetaja Hannes Nelis, tel 529 1881 hannes.nelis@eelk.ee

* Pakun matustele viiuli- või puhkpillimuusikat! Telefon 5560 7297.

EAÕK

Rinsi Neitsi Maria Kaasani Pühakuju kogudus

21. mail kl 10 Keiser Konstantini ja keisrinna Helena laupäeva liturgia.

Hellamaa Peetruse ja Pauluse kogudus

22. mail kl 10 Halvatu pühapäeva liturgia.

Teenib preester Toivo Treima, tel 5635 0051; toivo@eoc.ee

IN MEMORIAM

Meie hulgast lahkusid

21. aprillil 90-aastane **Armilda Luht**.
27. aprillil 85-aastane **Voldemar Niidi**.

Tunne kaasa omastele!

Jaanikuu juubilarid ja sünnipäevalapsed

Hilda Kokk 95 (3.6)
Ksenia Saabas 91 (11.6)
Sulev Merisalu 91 (23.6)
Salme Paist 91 (27.6)
Helga Nõu 87 (10.6)
Artur Pajuniit 86 (12.6)
Laine Väli 86 (26.6)
Liilia Aulik 85 (4.6)
Hilja Schapel 85 (5.6)
Vilma Vapper 83 (17.6)
Linda Vapper 82 (12.6)
Ilme Auväär 81 (9.6)
Heldi Rand 80 (13.6)
Kalju Saat 80 (16.6)
Hilda Saar 75 (14.6)
Leida Abe 70 (2.6)

Liivia Mardi 70 (18.6)
Luule Oljanoi 70 (22.6)
Sirkkaliisa Sumari-Ilmoni 65 (13.6)
Peeter Tänav 65 (17.6)
Ants Kiiker 65 (28.6)
Kalle Kiviaru 60 (26.6)

Palju õnne!

Märkus: kes ei soovi oma sünnipäeva avaldada, palume sellest märku anda vähemalt kaks kuud enne, kuna Muhulane avaldab igas numbris mitte algava, vaid järgmise kuu sünnipäevalapsed.

Soovid osta - müüa kinnisvara või vajad hüva nõu?

Võta ühendust: **Lauri Kolk**

Tel: +372 5191 2950,

lauri@adrem.ee

www.adrem.ee

Kõige ülevaatlikum info Muhumaa kinnisvarast! Adrem Kinnisvara tegutseb Saare maakonna kinnisvaraga juba aastast 2002!

OÜ Tomitel, registrikood 11539794

Õiguslane nõustamine ka e-kirja teel ja **esindamine** erinevates õigusvaldkondades

Kontaktid:

tel: 506 1689, e-post:

luikjapartnerid@gmail.com

Õigusbüroo juristid: pikaajalise töö- ja esindamiskogemusega, õigusteaduste magistriraadiga.

Nautse tuuliku ukse avatakse taas 15. mail.

* Pakume **puulõhkumiste** teenust halumasina, samas **müüa küttepuid**. Tel. 5340 8138 Rein

Korstnapühkija tellimine koos redeliga: A. Vaha, tel 5668 4705, email: akgetmer@gmail.com

1. juunil perefestival noortekeskuses ja spordihallis kl 17-20

meisterdamine, sportmängud, batuudid, wii-tants, klounid

* Kiviaedade ladumine, võsaloikus, haljastustööd, muruniitmis- ja trimmeritööd, puude saagimine ja lõhkumine, väikesemahulised ehitus- ja remont/renoveerimistööd. e-post: saarekoll@online.ee Tel.: 5863 4252.

* Soovin OSTA **vanemat mootorratast**. Seisukord ja kompleksus ei ole oluline. Võib pakkuda ka ainult varuosasid. Tel. 513 9893.

Juuni Muhulase materjalid on teretult **30. mai** õhtuni.

Head lapsevanemad!

Kes soovivad oma lapsele käesoleva aasta sügisest lasteaia kohta, tehke palun varakult sellekohane avaldus. Avalduse vorm on leitav valla kodulehelt lasteaia alt ja need võib tuua lasteaeda või saata meilitsi aadressil

reet.hobustkoppel@muhu.ee

Reet Hobustkoppel

Muhu Lasteaia direktor
tel 45 30 685, 5669 1980

Toimetab Anu Pallas, tel: 52 28 929, e-post: muhulane@muhu.ee
Muhulane ilmub kord kuus. Internetis www.muhu.ee
Trükkitud Saaremaa Trükikoda 450 eks.
Hind 30 euro senti